Թե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 245 — ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19 / 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1897 — 4 ՃԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 1315 — ԿԻՐԱԿ

غزتهخانهٔ ادارهسی (ماسیس) ودهٔ ـ ـ ـ ـ ـ

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրութիւն պէտք է ուղղել Հր. Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համտի Բաշա խան Օսմ. Նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2

Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դրամ	75
» »	Վեցամսեայ	»	40
Դարձեալ »	Տարեկան	»	100
» »	Վեցամսեայ	»	50
» »	Երեքամսեայ	»	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	փոխարէն	25
Ռուսիոյ »	»	ռուբլի	

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կընդունուի. 115 զրուշի փուլը 100 զրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՍԵՍԱԿԱՆ 10 ՓԱՐԱ

ԱՐՄԱՏԱՑԵԱԼ ՉԱՐԻՔ

Տկար հոգիներու և հիւանդ կամքերու երգն է ամէն բան սպասել ուրիշէ չի մտածելով բնաւ որ մէկ հոգի մը, որքան ալ զօրաւոր ըլլայ իւր հոգին ու կամքը, կարող չէ շատ մը հոգիներու հոգը տանիլ։

Այդպէս ստոյգ ենք այս կամ այն անձէն սպասել ինչ որ դիւրու կրնայ սառնալ սակայն այդ անձէն, մատնանիշ ընելով գոնէ այն դժուարութեանց պատճառը զոր կը փափաքինք հարդուած տեսնել.

Այդ կարգէն են ահա այն կարգ մը մանր մունր զեղծումներ, որ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ հիմնուած քանի մը պաշտօնեաներ կը գործեն անդադար այն ամէն օր, որ Աստուած կը լուացնէ իրենց աչաց համար։

Թէեւ տիեզերքի ստեղծիչն անդամ եօթերորդ օրը հանգստի պէտքն զգաց, այդ պաշտօնեաներէն ոմանք այդ օրն ալ չեն ուզեր պարապը անցնել... կիրակի օրերն ալ Պատրիարքարան դիմող ազգայինները այս կամ այն կերպով դժգոհ ընելու համար։

Գիտենք թէ Սմեն. Ս. Պատրիարք ընելու համար։

Դիտենք թէ Սմեն. Ս. Պատրիարք Հայրն և նոր ժողովականք ամուր ձեռքերով և ուշիմ դատողութեամբ կը փափաքին սանձել այդ կարգի ձկտումներ որոնց անտեղեակ չեն, և որք դժբաղդաբար երկար տարիներէ ի վեր կը նեղարուին, բայց առ այժմ ծայրայեղ միջոցներու դիմել չեն ուզեր այդ արմատացեալ չարիքը բառնալու համար։

Սակայն պարտաւանց պաշտօնեայք չի կարծեն բնաւ որ ազգ. բարձրագոյն իշխանութեան հետեւած քաղաքականութիւնը նպաստաւոր է իրենց համար։ Չի կայ մէկը որ այնքան ուժով գործէ որքան այն որ ուշ կը գործէ. և ինչպէս որ առակը կըսէ «Չի պարտը միշտ պար մը աւելի դիտէ»։ Ուստի խնդիրը աւելի չպարզելով, միայն կը գոհանք յիշեցնել պարտաւանց պաշտօնէից որոց անուանք ու արարք արդէն տանիքներու վրայ հռչակուած են, թէ իրաքանչիւր հայ անհատ, մանաւանդ իրենց պարկեշտ պաշտօնակիցք պատուոյ խնդիր ըրած են իրենց՝ դոնէ այսուհետեւ զերծ տեսնել Ազգ. Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը այն ամէն ազեղ սովորութիւններէ, որոնք իրենց ատելութեանց և տեսակին համեմատ կը ստանան այս կամ այն անունը զեղծումի կոչուած ընդհանուր յանցանքին։

Եւ չի կարծուի բնաւ որ այդ կարգի տգեղ արարք որքան որ հնարիմաց եւ մանաւանդ փորձառու ճարպիկութեամբ գործուին, կրնան տպրդիլ խուզարկու աչքերէն Սմեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Մանաւանդ թշնամի մը այլ ևս վտանգաւոր չի կրնար ըլլալ և ամենափոքր կրկնութիւն մը նախկին սովորութեանց կրնայ առաջին առթիւ աղետաբեր ըլլալ յանդուգն պաշտօնեին համար։ Արդէն կեղծաւորներն ալ այլ ևս արամադիր չեն երեւիր աչք դոցելու, քանի որ նոյն իսկ իրենց վրայ ձեռնհաս աղդային իշխանութեանց տեղեկութիւն տալու բարոյական պարտքը կը ծանրանայ։

Բ.

ԷՔՍԻ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՁՈՒՐԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ, 25 Սեպտ. 97

Հանքային ջերմուկներու բժիշկները և ի մասնաւորի Վիշիի կենդանաբար ջուրերու Լաբորատորները համոզուած են որ անդ յամառող հիւանդները պարտին անընդհատաբար երեք տարի երթալ իրենց յամառած ջուրերը կատարեալ ապաքինութիւն դտնելու համար։ Ուստի մենք ալ սոյն համոզմամբ և սոյն նպատակաւ այս տարի ալ երկրորդ անգամ ըլլալով փութացինք Վիշիի երկրային դրախտը երթալ. մանաւանդ որ անցեալ տարի արդէն արդիւնաւոր օդտուներ տեսած էինք։ Օգոստոս 14 ին հասանք Վիշի, ճիշտ սոյն քաղաքին տօնին օրը, որով մեծ հանդէսի մը ներկայացանք, մանաւանդ զինուորական շահաւոր պատոյը սքանչելի տեսարան մը կընծայէր։ Նշանակ, Գաղիոյ Հասարակապետութեան Նախագահին Ռուսիայէն վերադարձին և Ռուսիոյ ու Գաղիոյ միջեւ կնքուած դաշնադրութեան առթիւ, խիստ փառաւոր հանդէս մը տեղի ունեցաւ որ շատ ժողովրդային էր։

Հակառակ օդին անձրեւոտ ու փոփոխական ըլլալուն, այս տարի անցեալ տարուընէ աւելի ժողովուրդ եկաւ որոյ թիւը հասաւ 65,000 ի և բժշկաց թիւն ալ 65—75 ի հասած էր, ի մերոյնոյ ալ ան՝ցեալ տարուընէ աւելի յաճախորդ գտնուեցաւ ընդ. [illegible] 10 տարի, դարձ. կատանի վարձի դեսպան ի Լոնտոն, հանդուցեալ Մաքուտեան Սիմոն պէյի Տիկինը և որդին, Հաճեան Անտոն էֆ., Պալ. եօզեան Կարապետ էֆ. ևն։

Թէպէտեւ անցեալ Ցունիս ամսոյ մէջ հրատարակած ենք Վիշիի վրայ առաջին յօդուած մը, պարտք անհրաժեշտ կը համարիմ մէկ քանի տեղեկութիւններ ևս աւելցնել. Սակայն դիտնալու է նախ որ Վիշի կարօտ է շատ մը կարեւոր բարեկարգմանց, բայց ասոր համար ոպասելու է որ այժմեան վարձակալ ընկերութեան պայմանագրութիւնը վերջանայ և նոր կանոնագրութիւն մը պատրաստուի։

Այս անդամ փափաքեցանք Տքթ. Շոմէլի պանծալի անուան նուիրուած աղբիւրին ջուրն խմել և փորձել։ Այս ջուրը որ խիստ տաք է և կոկորդի ցաւերու օդտակար մեծ ապաքինութիւններ կը գործէ թէ խմելով և թէ կարկաչայ ընելով։

Այս ջուրով խառն ախորժահամ շաքար մը կը պատրաստեն զոր կանուանեն Boules de Chomel։ Խմեցինք նաև Մեստամի աղբիւրին ջուրը որ պաղ չէ և արեան ախտութիւն ունեցողներու համար թանկագին է յար և նման Լարոխի ջուրին որ կը պարունակէ երկաթ իր բաղադրութեան մէջ։

Այս տարի ալ տեսանք այն խեղճ կոյրը որ իր պերճախօսութեամբը և մեծ հմտութեամբը իր քովը կը քաշէր համակրալից և հիացմամբ լեցուն խուռն բազմութիւն մը։ Վիշիի մօտերը սքանչելի ձեմելիքներ կան խիստ մտ կամ քիչ մը հեռու տեղեր որոնց մէջէն այցելեցինք Montagne verte ըսուած գեղեցիկ վայրը։

Մեր խնամոյ շատ ժամանակ պէտք ըլլալով չի կրցինք ուրիշ տեղեր ալ տեսնել, մանաւանդ Ռանտամի դղեակը որ կը պատկանի Օռլեանի թագաւորական ցեղին Գոնդոր Բաւիի, մանաւանդ որ մեր հոն երթալու առեն, այս թագաւորական ընտանիքը դղեակը կը գտնուէր։ Այս անդամ Վիշիի մէջ նոր բան մը տեսանք որ կը փափաքինք մեր ընթերցողաց ծանօթացնել, նա է գեղեցիկ (camèléon) ըսուած փոքրիկ կենդանին երկար պոչաւոր որոյ յատկութիւնն է անդադար գոյնը փոխել որով Գաղիացիք փոփոխափոխ անձանց comèléon անունը կուտան։ Օրէնքի ջուրին մօտ կանանց համար պատրաստ բաներ ծախող խանութի մը մէջ կայտառ և կորովի կին մը իր գոհարաշար, Տօք. Պլան, Տօք. Գրոլիս, Տօք. Ֆորեսդիէ որ խիստ նշանաւոր գիրք մը հրատարակած է Էքսի վրայ գիտական և բժշկական տեսակէտով։ Մեր մէջէն ալ բաւական թուով հիւանդներ գացած էին այս տարի ընդ որս Ռուսահայ Մեծ. Մանթաչեան, մեր հայկական Ռօչիլդը մեծապէս օգտուեր էին այս ջուրերէն։ Էքսի մօտերը ալ խիստ զուարճալի և հետաքրքրաշարժ պատոյտներ կան, որոնց ամենէն կարեւորը, Կրանտ Շարդրէօզի վանքն է կը ըսեն ալ մօտ։ Ո՛հ, այս անունը խիստ ուրախութիւն յիշատակներ կ'արթնցնէ իմ սրտիս մէջ, վանքի ես ալ այցելած եմ, այս մեծահամբաւ վանքը, այն գերերջանիկ տարիներուն մէջ զոր կը նուիրեի Բարիզի մէջ և այլուր իմ սիրուն ուսմանցս և արձակուրդներս կ'անցնէի տատ և անդ Գաղիոյ նշանաւոր վայրերը, շնորհիւ այն առատաձեռն և բազմերախտ բարերարին որ Վսեմ. Գարաքէհեան Կարապետ պէյի պանծալի անունը կը կրէ և որոյ երախտեաց գաղջոյ յիշատակը անչնչ քանդակուած է երախտագէտ սրտիս խորը։ Բայց վերադառնանք շուտով Էքսի բաղնիքները և փութանք ըսել որ այս օրհնեալ ջուրերը խիստ ազդեցիկ և օգտակար են շատ մը յօդացաւութեան դժնդակ ցաւերէ վարակեալ հիւանդներուն։ Գլխաւոր խնամքներն են ծծմբային տաք ջուրերը խմել, բաղանիս առնել և ջրացայտում ու շփումն ընել տալ։ 100 տարի է ի վեր գործածուած մէկ սխալում մը կայ որ ցարդ ուշադրուած չէ, մարդ չի գիտեր ինչո՞ւ համար, իբր թէ Էքսի ջուրերուն մէջ, կայ եղեր պաղ լեղով բաղադրեալ ջուր մը տաք։ բայց ոչ հիւանդները և ոչ ալ բժիշկները տեսած են կամ կը ճանչնան այդպիսի ջուր մը, չեմ դիտեր ինչո՞ւ համար պաղ լեղի ջուր ըսած են տանկի ջուրի մը որ միւս ծծմբային է բայց ծծումբին քանակութիւնը քիչ։ Կրենոպլի խիստ մտ ալ Իւրիաժ անուն բաղնիք մը կայ որ նոյնպէս ծծմբային է և խիստ ազդեցիկ յօդացաւութեան համար, բայց շատ հեռու է Էքսի փառաւորութենէն և գուարճութիւններէն։ Էքսի մտ կայ Անքսիի լիճը որ շատ գեղեցիկ է և խիստ հրապուրիչ և հետաքրքրաշարժ պատոյտներ ունի իր եզերաց վրայ. վերջապէս Էքսէն 4 ժամ հեռու կը գտնուի Ժընեվի կամ Լեմանի ծովայեալ լիճը որ Հելվետիոյ մեծ պարծանքն է և մեր ընթերցողաց շատերուն ծանօթ։

Յ. ԹԻԹՅՈՒՆԶԵԱՆ

ԱՆԲԱՂԴՆԵՐՈՒ ԴԵՐԵԶՄԱՆՆԵՐ

. Գեղը Դաղստանայ քթին ներքեւ ու սրտին վրայ չմնուած է։

Այս սարը նախապատմական անցեալ մ'ունի։ Էնիկ է, որ կը կազմէ մեր Ջոջիկներուն հմայքը, ու դարաւոր առանդութիւններով, հնադատում զրոյցներով նշանաւոր է։ Անոր կուչտն ու բոլորը լի են աւերակներ, ու արրութիւններ։ Թուխմանուկի ա-երբեպէտրը կայ, սիրտաւոր սրտերուն արագահաս սուրը։ Սարահարթներուն վրայ ցցուած են գիւղեր, ագարակներ, որոնցից աւելի գեղանի է Ա. գեղը։ Սքանչելի է անոր դիրքն ու տեսքը, և դաշտային համայնապատկերը, որ այնքան լայնածաւալ փռուած է իր առջեւը հիանալի է, առաւելապէս լուսապայծառ մայիսին, երբ ծաղկաւէտ բուսականութիւնը պակ կը կազմէ մեր անմոռանալի դաշտին վրայ՝ շրջեք կուգէք՝ և սրտաբուռ խոտը՝ պրակ պրակ ծաղոնեներով կը ձեւացնէ հիասքանչ անտառակներ։ Իւր գեղեցիկ համայնապատկերը համեմատած է զուարթ օդով, պարարտ հողով և զուլալ ջրով մը, բնութեան պարգեւ մշակներու ֆանտոմոնեան խրմիթներուն, որոց մէջ կը ծնին ու թրփուռչնան կայտառ կորմն մանուկներ, սիրուն քնքոյշ աղջիկներ։ Գեղն ունի իւր աւանդալեզը, որով կոչեր են զինքը Ախ-ձան։

* *

[illegible] սիլքներուն՝ երբ հովն լուսինը մեծապայծառ կը շորորայ ժանգաւոր երկնքոյ երեսին, երբ ստղունք՝ վառ ի վառ կը ճրկիզքան անհաւն անապատն։ Ա. գեղը անսովոր շարժումի մը մէջ էր, երիկ կնիկ, երեխէն ոտանգնէն դուրս էին, լեցուած փոզաններ ու փոզոցներ. ամէն կողմ՝ ձէներ, քափսոցներ կը լսուէին, դռներու ու բակերու վրայ՝ շինական ճրագներ կը փկլփլային, ու ժողովրդական բազմութիւնը հետզհետէ կը դիմէր դէպ փոքրիկ հին ժամատունը, որոյ խորանի կամարին տակը մեզմ ձայնով կը ընդէրէին «Առաւօտ լուսոյ»ի սրտաշարժ պոռները։ Ներսի ու դուրսի բազմութենէն կը դմար եկեղեցին։ Ազապ խորդերու, ազապ ազէիներու ներկայութիւնն կը յայտնէր թէ՝ գիւղական պակ մը կ'օրհնուէր, Հարսանիք էր, առանց գուսանի, առանց ցոռ-բնաբու փոզերու։ Ման մ'որ հաղուա. դէպ է խաղ ու խնդումի սիրահար գեղացուն համար։ Տէզդան էին հարսնեւորները՝ մեծէն ցփոքը, ու ժամտան ձիթոտ ճրագի նուազիտ լոյսն տիրութիւն կը սրսընկէր անոնց երեսներուն։ Ժամտան բեմին դիմացը՝ կուչտ կտոր, գլուխ գլխի՝ կանգնած էին երկու անհաւասար, անհամեմատ նշանածներ։ 18-20 տարեկան բարձրահասակ, առնացի կազմուածքով աղջիկ մը և 10—12 տարեկան հոտաղ ու վախտ տղեկ մը։ Առաջինը սատիկ յուզուած՝ արցունքով կը թրջէր իւր հարսանեկան քօղը. երկրորդը՝ անդիտակից նոյն իսկ կրօնական արարողութեան, ապուշ, ապուշ կը հայէր սեղանի փոքրիկ պատկերին, որի մէջ Յիսուս Մանկիկը փարած իւր մօրկանը՝ կը դիտէր գիրենք։

Տէրտէրը երկու տիրացուներու օգնութեամբ շնչատուր կը քաղէր աղօթքները։ Նա շատ արագ վերջացուց, ու մաշուցն ծալելով՝ հաւաքեց աջ-համբոյրը։

Պակ-օրհնէնքն աւարտած էր։ Հարսն ու փեսան՝ հարսնեւորներու հետ՝ ուշիկ, և արամ-տարամ դուրս ելան։ Բազմութիւնն սկսեց գանոնք առաջնորդել դէպ գիւղը— փեսային տունը։ Ժամի դռնէն՝ քանի մը քայլ հեռուէն կը սկսի գերեզմանատունը— մեռելոց խաչերով քաղաքը։ Երբ մատնցան անոր, յանկարծ իրենց դէմ սեւերատած նորատոր երեք գերեզմաններու հողակոյտը, որն վրայ ինկած լուսնկայնն գեղին շղերը՝ մանատարուռ յուզմունքով լցին զամէնքն էլ։—Ա՛խ ու վախի հառաչանքներ դուրս թռան և շատերը չկրնալով ինքզինքնին դսպել, լացին։ Մինչ բոլոր սրտեր խռոմած էին՝ նոր հարսը թոզլով իր փեսային՝ վազեց սէ-կոթոֆ գերեզմանները և համբոյրներով ծածկեց զանոնք։ Տիրութեան հոսանք մ'անցաւ բոլոր երակներէն։ Ամէնքն ալ վչտամած՝ զայն կը դիտէին։ Մատերու երեք նոր ճիւղեր անկոսած էին իւրաքանչիւր շիրմի գլուխը, ու կը հովանաւորէին զանոնք։ Սուգի ծառերն էին։ Անոնցմէ մէկ կախուած կերերայնի երեք զոյգ հէ-ա-կո-ի ծաներ, զոր կը նուիրեն ազգական աղջիկներ՝ վաղամեռիկ կանանչ արեւուն՝ ի նշան յարգանաց։ Նոր հարսը փարեցաւ ծառերուն ալ՝ և երբ եկաւ միանալու՝ իր փեսային՝ քամիէն ծածփային իւր ջուխտ կուլակներն երեք գերեզմաններուն վրայ...։

Կարօն Ա. գեղի աղքատ դասակարգէն էր. 17 տարեկան պատանի մը։ Մաղ ու մրուք չունէր, գեղեցիկ, միջահասակ, ու կայտառ էր։ Խարտեաշ ընքուերու ներքեւէն լուսով ատաղի պէս կ'երեւէին այն կապոյտ աչերն, որ՝ կարծես յատկապէս ստեղծուած են հմայելու կնիկ արմատի սիրան ու միտքն։ Կարօն համակրելի էր շատերուն քիչերը կը հակակրէին իրեն։ Նա հոդաւորութեան՝ բաց դաշտին վրայ մեծցած լինելով, շատ քիչ անգամ վայելած էր աղջկանց ընկերութիւնը։ Դեռ չէր կազմած սիրոյ վրայ լեցուն դաղափարը։ Եղաւ որ՝ օրիկ մորերուց, իր դէմը գտնուեցաւ յանկարծ իրենց գեղապետի աղջիկ Զմրութը։ Սէջ՝ աչքի, [illegible] սրտի դպած էր. ու սուսնցեր էր, երիտ սրտի մէջ միանգամայն։ Այսպէս՝ ՝ՆՐՇՓՀԷՆ՝ լսին, անխօսուն, անոնք սիրեցին իրար։ Երբ՝ անգիտակից քայլերով կը բաժնուէին իրարմէ, մոլորուած էին։ Մի քիչ հեռացած, մի քանի՝ ետ կը դառնային, իրար կը դիտէին, ու դարձեալ կ'երթային։ Այսպէս՝ մինչեւ իրարմէ անհերեւութացան։ Գիշերներ էլ քուն չունեցան, սիրոյ կրակը սիսեց չայէդել զիրենք։ Փնտռեցին զիրար, տխան զիրար, խօսեցան, բայց խօսուեցան ալ։ Գեղին մէջ ձէնք ու զուսանք էր երկուքին անունը։ Տարի մը այսպէս անցուցին։ Կարօն՝ շինական երգ մը յօրիներ էր, անով կը դովէր Զմրութի — բարակ երկէն պաժը, թուխ աչքեր, թուխընքները և Ցորինամարթ — կարմրաթերեսները...

Զմրութի հէրը՝ օձախի ժառանգորդ էր։ Նա ժառանգեր էր միայն դատարկամտութիւն մը, և երբ լսեց աղջկան զանգանքը, կատղելով ու հերատելով, ինքն իր չտպկն ելաւ։ Կանչեց զայն, յիշոցքով ու թրքով մրեց երեսը։ Այնուհետեւ դժբաղդ աղջիկը բանտարկեալ մ'եղաւ հօր տանը մէջ։ Նա չուրցաւ իւր սէրը, և գաղտնի միջոցներով սրտակցեց իւր խորթին։ Կարօն՝ ժամանակը եկած կարծելով, իր մտերիմներուն դիմեց, կնքահօր, սանահօր աղաչեց, հօր ու մօրը գիրեկցաւ, որպէս զի միջնորդեն և զինքն Մ-ռ-ռարի հաշտեն։ Նորա Բալիկոռնայ, աղաչանաց վրայ՝ Հէրիկն ու քանի մը բարեկամներ Զմրութի հօր Ռէս Կ.ին գացին, իր խնամացու-, ա-զբնկան, և առանց բերան կարենալ բանալու, մերժուեցան։ Աղջկայ կամքն հարցնելու նա-ռոռ-ոռ-ի-ն չկար և չ'կայ դեռ մեր շինականներու շատերուն քով։ Մանաւանդ ա-օշեր ալ մէջ մտած, եղունգն ու միսը իրարմէ բաժնելու չարախօսութիւնն ալ ըրած էին։ Գեղի համբաւերէն Ա. անունով մէկն հետեւեալ գիշեր Ռէսին գլխած, խը-նամ-ախոռ-ի սրժանացած, Զմրութը նշանել յաջողած էր իր տղային՝ մանուկին փոխարէնը շատայելով ծանրագին հլոպիներ և մեծագումար խոպան։

Այս դժբաղդ լուրը՝ գիկարոն կայծակնահար բրաւ։ Նա ամէն տեղ ճարը կտրած. երեք խորան Ս. Աստուածածնայ դուռը վազեց, էրպինէոպ հրաչալին քարին առջեւ խնդրեց՝ իւր սէրը բանարարողին՝ ՁԸՐԿՈ— ՁԸՐԷՔ պատիժ։

Երեք խորանը՝ կարծես լուեց Կարոյին, քանի մը շաբաթէն մանուկը սև հողերուն յանձնեցին լացով ու սգով, հողով ծառ տընկեցին իր գերեզմանին վրայ, և կոծեցին գինքը։ Կարոյի մրմէնէր ըսին գեղեցիք ու մէջ մնան, որ Զմրուխտը Կարոյին նշանեն, բայց Ավանի փտած համբան, Ա.ը, ոտք ելաւ դարձեալ, Ռէսի ուղածն ալ այդ էր — ինչպէս ետ տալ խալանն ու— Էլլոներները։ Աղջիկն նշանեցին կրկին Ա.ի եղբօրորդւոյն Երանոսին։ Ախո՜ս, ամիսը չլրացած, խեղճ Երանոսն ալ, թերևս աներեւոյթ ոգիէ՝ պըբէկ ու— պըբէկ եղաւ, ու գնաց միացաւ Մանուկի գերեզմանին, զանիկա մինակ չթողելու համար։

Կարօն կը շարունակէր բաղխել իրենց ժամտան փոքրիկ-խաչաղրօշ քարերը։ Իր աղօթքներ դարձեալ լսուեցան։ Գեղ գեղով ոտք ելան ու միջամտեցին— Աստուծոյ շինածը հողեղէնը չքակեր՝ ըսին Ռէս Կ.ին ու Զմրուխտն՝ խաղով ու մատղով՝ նշանեցին Կարոյին։ Ինչ օգուտ, բան բանէն անցած էր։ Երկու անգամ լքուելէն՝ Կարոյի սիրտը կտրտած էր, հարուածն իր սեւերուններն գործեր էր։ Վրայ հասած խօսկոպէ խնդումն, իր բանը բուսուց։ Ինն օրէն յետոյ՝ առանց թաղ ու պսակ տեսնելու՝ Կարօն էլ ելաւ իր կանանչ արուէն, և թաղուեցաւ երկու ախոյեաններու քով։ Նորա մահն ամենէն աղէկտուրն եղաւ, ամէն կողմէ սգացին զինքն։ Խնամի Ա.ը վազ չեկաւ, Զմրուխտը պակեց իւր պզտիկ Մելիքին վրայ։ Հիմա՝ նա՝ քոռքին տակ պառաւ մ'է միայն։ ԴԵՂԱՄ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ. — Սպանիոյ Միացեալ Նահանգաց յարաբերութեանց մասին Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսէ կը յայտարարէ թէ կասկածելի չկրնար ըլլալ այն պատասխանը զոր Սպանիա պիտի տայ Ամերիկեան դեսպանին «ազդարարութեան»։ Ո՛վ որ ալ ըլլայ Սպանիոյ քաղաքականութիւնը վարող կուսակցութիւնը, հարկաւ պիտի մերժէ ամէն միջամտութիւն, զոր Ամերիկա պիտի ընէ Քուպայի գործոց, եթէ չուզեր չարժում մը առաջ բերել երկրին մէջ։ Ֆոնէրլանդ իր կողմէն կը յայտարարէ թէ Սպանիոյ մէջ հանրային կարծիքը զայրացած է, տեսնելով որ Միացեալ Սպանիոյ ներքին գործոց, և կուգեն Քուպացիներուն կողմը բռնել։ Երբ Միացեալ Նահանգաց դեսպանին Մատրիտ դալը ցոյցերու և անկարգութեանց առիթ տար, կացութիւնը վերջին ծայր վտանգաւոր պիտի ըլլար, վասնզի Ամերիկայի մէջ Քուպայի նպաստաւոր կուսակցութիւնը այդ առիթը պիտի չհաղորդէր՝ յարաբերութիւնները խղելու համար։ Բայց առանց այս միջադէպերուն, Սպանիոյ և Միացեալ Նահանգաց յարաբերութեանց ճգտումը վտանգ մ'է խաղաղութեան համար, և հետևաբար հաւանական է որ Աւստրիա, Գերմանիա, Ֆրանսա և Ռուսիա ջանան համաձայնիլ գործին ծանր հանգամանքները արգիլելու նպատակաւ։

ՌՈՒՄԻԱ.— Ա. կարգի Բոսֆոռ յածաւորակը, որուն կը հրամայէ Ծովակալ Տոմայկրով, Խաղաղական Ովկիանոս պիտի երթայ միանալու համար Տուպասով Ծովակալին նաւատորմին։ Այս յածաւորակին երթալէն վերջ, նոյն Ովկիանոսին մէջ ռուսական մարտանաւերուն թիւը պիտի բարձրանայ 13։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ. — Ամերիկեան թերթերը Պէհրինկայի Ծովուն փոկորսութեան խնդրոյն մասին տեղեկութիւններ կը հրատարակեն, որոնց համեմատ Բրիտանական կառավարութիւնը պիտի մերժէ մասնակցիլ Վաշինկթընի մէջ դումարուելիք նոր դեսպանախորհրդին, եթէ Ռուսիա և Ճապոն անոր մասնակցին Միացեալ Նահանգաց հրաւէրին համեմատ։ Մեծ Բրիտանիոյ վերագրուած այս դիրքը բարեմիտ մեկնութեանց առիթ կուտայ։

ՍՊԱՆԻԱ.—Փիլիպեան կղզիներէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ վերջին տասնհինգ օրերու կռիւներուն մէջ սպրատամբները 62, իսկ Սպանիացիք 7 մեռեալ ունեցած են։

Կանանց զգեստներու ձեւագիտութեան դասեր պիտի ուսանիցին Տիկնանց և Օրիորդաց՝ ի Կէտիկ Փաշա «Բիւշիւք Միսէլիմ» վրայ, թիւ 19։

Հոն պիտի կարուին նաև ամէն տեսակ շրջազգեստներ ամէն հասակի համար և գիւրամատչելի գներով։ Փափաքողները թող դիմեն վերի հասցէին և չատ գոհ պիտի մընան։ 7—8

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԲԷՆԹԱ, 29 սեպտ.—Ռումանիոյ թագաւորն ու թագուհին ընկերակցութեամբ Ֆրանսաս-Ժոզէֆ կայսեր, այցելեցին Պատկերներու Թանգարանը և Խորհրդարանը։ Ժողովուրդը խանդավառութեամբ ողջունեց վեհապետները։ Կարոլ թագաւոր իրեն վերաբերող վաշտին սպաներուն հետ հաշեց։ Թագաւորը բաժակ առաջարկեց Ֆրանսաս-Ժոզէֆ Կայսեր կենաց։ Կայսերական դղեակին մէջ արուած հացկերոյթին առթիւ թագաւոր-կայսրը բաժակ առաջարկեց Ռումանիոյ թագաւորին և թագուհւոյն կենաց։ Ն. Վեհափառութիւնը վրատահայտուց թէ բոլոր իր աջակցութիւնը պիտի նուիրէ Կարոլ թագաւորին ճիգերուն, երկու երկիրներուն յարաբերութեանց տալու համար ամուր և հաստատուն բարեկամութեան մը դրոշմը։ Կարոլ թագաւոր շնորհակալ եղաւ իրեն եղած սիրալիր ընդունելութենէն։ Ցայտնեց իր խորին պատկառանաց զգացումները Ֆրանսաս Ժոզէֆ կայսեր համար։ Իրիկուան ժամը 9ին թագաւորն ու թագուհին Պուքրէշ մեկնեցան։ Վեհապետները երեք անգամ ղերար ողջագուրեցին։ Թագուհին կայսեր երեսը համբուրեց։

ՄՈՍՏԻՍ.— Ազգարակա զօրավարին նախագահած դաշլիքը հրաժարական տուաւ։

—Սաստիկ յուզում կը տիրէ Մատրիտի մէջ դահլիճն հրաժարման համար։

—Ահաւոր հրդեհ մը ծագեցաւ Մանիլայի (Փիլիպպեան կղզիները) մէջ, որ նիւթական մեծ կորուստներ պատճառեց։ Ամբողջ թաղեր և բազմաթիւ շէնքեր հրոյ ճարակ եղան։ Հաղարաւոր անձինք անպատսպար փիճակի մէջ են։

ՊԷՐԼԻՆ.— Մէքլէմպուրգի Ֆրեատերիք Կիլեոմ իշխանին (որ ընկղմած էր) մարմինը գտնուեցաւ։

—Ֆրանսական Հանրապետութեան Նախագահին հրամանաւ Պէրլինի ֆրանսական դեսպանատան նաւային կցորդը Գերմանիոյ ծովային նախարարին յայտնեց Նախագահին և Մ. Հանոթոյի ցաւակցութիւնները Մէքլէմպուրգի Ֆրեատերիք Կիլեոմ իշխանին մահուան համար։

Նախարարը պաշտօնական մը գրկելով ֆրանսական դեսպանատունը, շնորհակալութիւն յայտնեց։

[illegible] պատերազմական տուգանքին մէկ մասին վճարման համար, 40—45 միլիոն ֆր.ի փոխատուութիւն մը ընել առաջարկած են կառավարութեան։ Փոխ տրուած գումարները երաշխաւորելու և ուրիշ դրամատէրներ ալ կանչելու համար, յիշեալ դրամատէրները կը պահանջեն որ փոխառութեան իբր երաշխաւորութիւն տրուած հասոյթներուն գանձումը և վարչութիւնը մասնաւոր յանձնաժողովի մը յանձնուի, ինչ որ տեսակ մը գօնթռոլ պահանջել է։

Դրամատէրները կը յայտնեն թէ պատրաստ են կառավարութեան հետ բանակցութեան մտնելու և եթէ փոխառութեան տոկոսներուն վճարումը գօնթռոլով մը ապահովուի, ուրիշ յոյն դրամատէրներ ալ պիտի մասնակցին փոխատուութեան, որով կը յուսացուի թէ պատերազմական տուգանքը ամբողջովին վճարելու համար հարկ եղած դրամը պիտի հայթայթուի։

Դահլիճը դրամատէրներուն սոյն առաջարկը ընդունած է եղեր։ Խնդիրը երբ վերջնականութիւն ստանայ, պահանջուած գօնթռոլը ընդունելու մասին երեսփոխանական ժողովին կարծիքը պիտի հարցուի և ապա խնդիրը ծանուցագրով մը մեծ տէրութեանց պիտի հաղորդուի եղեր։

Եթէ այս առաջարկը ընդունուի և պատերազմական տուգանքը վճարելու համար պէտք եղած դրամը գտնուի, անդին կը մնան տակաւին Ճունաստանի հին պարտապահանջները, ասոնց հետ մասնաւոր համաձայնութիւն մը գոյացնելու մասին, կ'ըսէ Ատրօքօլիօ, Կառավարութիւնը արտօնութիւն պիտի խնդրէ մեծ տէրութիւններէն։

Ճոյն դրամատէրներուն սոյն առաջարկը, զոր միաձայնութեամբ ընդունած են նախարարները, կըսէ դարձեալ Ատրօքօլիօ գործադրութիւն չի տրուի, նախարարներէն երեքը պիտի հրաժարին։

Սոյն հրատարակութիւնները Աթէնքի միւս թերթերուն մէջ ալ տեսնուած են։

—Մրանդոպրդի գրածին նայելով Ճունաստանի նահանգներուն մէջ, յուզումը օր ըստ օրէ կիջնայ։

—Պատերազմական նախարարին հրամանով երեք կիսաբաժնի հրամանատարներ յունական բանակին ներկայ վիճակի մասին մէյմէկ տեղեկագիր պատրաստելով Աթէնք ղրկած են։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Պատրիարքական փոխանորդ Ս. Հայրն և Բարկէն վարդապետ Միրքէճիի Կայսրանը գնացին Ռուսական դեսպան Մ. Նէլիտօֆի ողջերթ մատնելու ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Զորեքշաբթի երեկոյ Արմաշէն մայրաքաղաքս հասան Տ. Աղան վարդապետ, Երուանդ Մարգարեան և Կարապետ Աճէմեան սարկաւագներն։

Կեդր. Վարժարանի աշակերտք 232 կտոր դործածուած դասագրքեր հաւաքած էին իրենց մէջ ի նպաստ դաւառացի աղքատիկ ուսանողաց։ Նոյն վարժարանի Տնօրէն-խնամակալ Մուրատեան էֆ. այս անգամ այդ դրքերը դրաւ Գրենական Ցանձնաժողովոյ տրամադրութեան ներքեւ։ Նոյն նպատակին համար նուիրեցին նաև Մ. էֆ. Աւագեան 17 կտոր, ոմն 18 կտոր, ուրիշ ոմն 25 կտոր դործածուած դասագրքեր։

Հաւատի աղբիւրէ կը տեղեկանանք թէ Գատըգիւղի Արամեան աղգ. վարժարանի մէջ, Ցնայուն ուսուցիչ մը այնքան անխղճօրէն գանակոծած է ձրի աշակերտ մը որ խեղճը հիւանդ անկողնոյ մէջ կը տառապի ցայժմ։ Ամիրաներու ժամանակի հարուստ տղայոց աչքը վախցնելու համար սովոր էին աղքատ տղաքները անխնայ դանակոծել և մարմնական այլ և այլ տանջանքներու ենթարկել։

Տղաքները կրթելու այս եղանակը մենք ի զուր կայպանենք եղեր, վասն զի հիմա կը տեսնենք որ գերմանական դրութիւն ծախող կրթական պաշտօնեաներն ալ սկսած են նոյնը գործադրել տեսչին պատասխանատուութեան տակ որ իր յոյն յոյն չելլայի քաղաքաքաղաքացիներուն ալ քաշալերէ այդ սուսուցիչները։

Մուշէն կը դրեն մեզի.

Մշոյ վարժարաններու Ուսումնական Խորհուրդը կազմուած է հետեւեալ անձերէ, որոնք կրթական գործէ հասկցող երիտասարդներ են.

Սիսակ Գուլումեան, Գեղամ Տ. Կարապետեան, Հայրապետ Համամճեան, Ցակոբ Էֆմէքճեան, Արսէն Սահակեանց, Աւետիս Մարզպետունի, Միսաք Թէմուրեան էֆէնտիներն։

Ինչպէս որ երէկի թիւով հակիրճ նկարագրութիւնն ըրած էինք, Զորեքշաբթի օր մեծ շքով կատարուեցաւ հանդուցեալ Ադեքսանդր էֆ. Մերեէմ-Գուլիի յուղարկաւորութիւնը Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ։ Արարողութեանց կը նախագահէր Բարթողիմէոս արքեպիսկոպոս Զամչեան, շուրջը ունենալով Հմայեակ եպսկ. Դիմաքսեան, Երէցեան Գէորգ Տ. Աբարդեան Գէորգ, Կիւլէսէրեան Բարկէն, Տ. Մինասեան Վահան վարդապետներուն ու բազմաթիւ քահանաներ։ Երէցեան Գէորգ Մ. վարդապետ դամբանական խօսեցաւ, միասնի պարգեւով հանդուցեալ փաստաբանին մտաւորական բարձր կարողութիւնը որով ակնածանք կը ներշնչէր իր շուրջը գտնուողներուն և հիացման առարկայ եղած էր իր հայազգի և օտար պաշտօնակիցներուն։ Մերեէմ-Գուլի Ադեքսանդրը էֆ. իր կարճատեւ կեանքին մէջ ցոյց տուաւ խորահմուտ փաստաբանի մը և ուղղամիտ իրաւագէտի բոլոր յաջողութիւնները։ Մեռելական աղօթքներէն և երգեցողութիւններէն յետոյ հանդուցեալին դագաղը դուրս հանուեցաւ, որուն քովէն կը քալէին ծոպերը բռնած փաստաբան Մ. Բուլուլիտի, փաստաբան Մ. Տրկան, Եուսուֆեան Տիգրան, էֆ. Սիմոն Թընկըր էֆ. Աբսթալիտիս և Պ. Մաթալօն կերոնները բռնած էին Մարտիկ էֆ. Բոլոլ, Ալիքսան էֆ. Մելիքեան, Պողոս էֆ. Էրսէրճեան, Յովհաննէս էֆ. Խաչէրեան, Ագնիւ էֆ. Տ. Սահարոնեան, Տիգրան էֆ. Առաքելեան։ Ցետոյ մեռելակիր քառաձի կառքը ճամբայ ելաւ դէպի Շիշլիի գերեզմանատունը։

Դագաղը ծածկուած էր բազմաթիւ պսակներով զոր ղրկած էին Ց. և Ս. Մերեէմգուլի, Միհրան և Նասիպ Գավաֆեան էֆէնտիները, Տիկին Ն. Պոյաճեան, Պոլսոյ փաստաբաններու ժողովը ևլն։

Ցուղարկաւորներուն մէջ կերեւէին Գ. Նորատունկեան, Ա. Ունճեան, Տ. Եուսուֆեան, Ց. Թորոսեան Ս. Ղազարոսեան, Խնդիր Քիւրքճեան Դերեզմանատան մէջ Պոլսոյ փաստաբան Մ. Տրկան յուզիչ և ազդու շեշտերով դամբանական մը խօսեցաւ, պարկեշտութեան, բարութեան ու վեհանձնութեան տիպար, տիպար անձ մը ներկայացնելով հանգուցեալը։

Ցովհաննէս էֆ. Ագնաուրեան, Աբսթալիտիս, Ցարութիւն էֆ. Ագնաուրեան, Տօքթ. Տիգրան պէյ Աճէմեան, Տիգրան էֆ. Բարաղամեան, Բուլուլիտի, Գաթթ, Թովմաս էֆ. Եսայեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան. Մկրտիչ էֆ. Խաչեան, Դիգինէս Թահթաղուրեան, Մարգար էֆ. Ունճեան, Պապի էֆ. Պապեան Ցովհաննէս էֆ. Պոյաճեան, Սէլիպէ, Գրիգոր էֆ, Սէլիմիսէճեան. Ցակոբ Սթամպոլցեան Միհրան Տ. Ներսէսեան։ Ցակոբ էֆ. Պոշնաքեան Կարապետ էֆ. Իւրիւճեան, Գրիգոր էֆ Կիւմիւշկէրտան, Տիգրան էֆ. Հիւնքեարպէյէնտեան, Սահակ էֆ. Ղազարոսեան Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեան, Մաթթաթոն, Ա. բամ էֆ. Մարկոսեան, Ցակոբ էֆ. Ցակոբեան, Եղուպ էֆ. Նշատաճեան։

ՄԵՐ ԵԿԵՂ. ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Եկեղեցական երգեցողութեան մասին այնքան նախանձախնդիր անձնաւորութիւններ չկան մեր մէջ, նոյն իսկ վարժարանաց մէջ դեռ չէ ճանչցուած անոր կարեւորութիւնը՝ և ցաւ է ըսել թէ հետզհետէ կորսուելու վտանգին ենթարկուած է ան։

Եղան այնպիսիներ որ վեր ի վերոյ ծանօթութիւններով ուզեցին ճշդել անոր սկզբունքը և պահել «անեղծ» իբր հնաւանդ ինչ, բան մը որ՝ անկարելի է կրկին տեսակէտներով։

Ժողովրդական բարքերու, լեզուի օրինաց օրաստաբէական վերափոխութիւնները յաջառաջդիմութիւնները պարտք կը դնեն մեր վրայ բարեփոխել նաև մեր եկեղ. երգեցողութիւնը։

Այս մասին օրինակ կրնանք առնուլ ռուսական եկեղ. երգեցողութիւնն, որ դեռ երկու երեք տարիներ առաջ այնքան մեծ փոփոխութիւն մը կրեց, ինչպէս նաև եւրոպական երաժշտութիւնը՝ որ վերջերս մանաւանդ այնքան յառաջացաւ։

Բարեփոխել ըսելով, մեր նպատակը չէ բոլորովին նոր մը դնել հին եղանակներու տեղ, այլ նոյն իսկ պահելով հանդերձ առնոց «motif»ները, կանոնաւորել մանաւանդ այդ կարոնները որոց արդի եղանակները անախորժ կազդեն լսողաց։

Ոչ նուազ զարմանալի է նաև մեր եկեղ. երգեցողութեան միօրինակ ներդաշնակութիւնը, այնպէս որ՝ արուեստին հմուտ մէկը երբ չրջի մեր եկեղեցեաց մէջ, պիտի զարմանայ տեսնելով երկու թաղերու եկեղեցեաց երգեցողութեանց իրարմէ ունեցած տարբերութիւնը։

Ժամագրքի մէջ կը տեսնենք «ալէլուներ, քարոզներ» որք թէեւ եկեղ. ուիթը ձայներու վրայ յօրինուած են, սակայն, ամենուրեք և ընդ միշտ միեւնոյն եղանակով կերգուին։

Այս և ասոնց նման անկանոնութիւնները դեռ չատ կը գտնուին, և զորս աւելորդ կը համարիմ մի առ մի թուել աստ։

Ժամանակն է որ այլ ևս, կրօն. Ժողովը իւր ուշադրութիւնը դարձնելով եկեղ. այս կարեւոր կէտին վրայ, չանգիր ըլլայ կոկելու, կանոնաւորելու եկեղ. երաժշտութիւնը։

Կրօն. Ժողովը պէտք է արգիլէ երաժշտաց քմահաճ եղանակներու, ինչպէս նաև օտար և խորթ անուանց «եղանակի» գործածութիւնը, որոնցմէ առաջ եկած են արդէն այս անկանոնութիւնները։

Շարականներու անկարգ դասաւորութիւնը ևս չատ անգամ տեղի կուտան անպատեհութեանց։

Զայնաբաղ շարականի վերջին տպագրութեան ատեն կը յուսայինք որ՝ տաղաւարաց՝ որոց կարգը նկատողութեան առնուելէ զկնի կը տպագրուի, սակայն ցաւօք կը տեսնենք թէ միեւնոյն դասակարգութիւնը կը պահէ դեռ քիչ փոփոխութեամբ։ Հ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Գարթալ, 12 Սեպտ. 97

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՎԱՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հին նիւթեղէններու վերջնական աճուրդը պիտի կատարուի մէկ անգամէն յառաջիկայ սեպտ. 22/4 հոկտ. 1897, երկուշաբթի օրը կէս ՝օրէն յետոյ ժամը 2ին (Հ. Ե.)։

Կ. Պոլիս 12/24 Սեպտ. 97

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Մեքքէի կանանոցին տեսուչ կարգուեցաւ քաղաքային հանգստեան սենտուկի տեսչութեան թղթակցութեանց դիւանին քննիչ Միւլէյման էֆ.։

Գօնեաի Էկիրտիր դաւառակին գայմագամ կարգուեցաւ Աբէսկիի գայմագամ Նուրի էֆ. որուն յաջորդեց Հայրապոլի նախորդ գայմագամ Հիւսէյին Սաֆվէթ պէյ։

Թնտանօթարանի Էվրադի տեսուչ Ըզֆաթ էֆ.ի Իւլսի Ա. աստիճանը շնորհուեցաւ։

Հանր. պարտքի վարչութեան, ըմպելիներու, մետաքսի և որսեղէններու ճիւղին տեսչութեան օգնական Ֆէվզի պէյի Իւլսի Ա. աստիճանը շնորհուեցաւ։

Ներքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին քարտուղար Սելիմ Զաֆիր պէյի Սանիյէի և քաղաքային բժշկական վարժարանին Բ. դեղագործ Եօմէր էֆ.ի Բապիի աստիճան շնորհուեցաւ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Արտաքին գործոց նախարարութեան հաշուակալ Ֆէհմի էֆ.ի Բ. կարգի Օսմանիյէ և հաշուակալութեան դիւանին տեսուչ Թէվֆիգ էֆ.ի Բ. կարգի Մեճիտիյէ շնորհուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՅՈՒՄ

Հապէշստանի Վեհ. Կայսրը Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Թէվֆիգ փաշայի Սոպոմոնի էնէֆ պատուանշանին Ա. աստիճանը շնորհած ըլլալով, Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին գործածութիւնը։

Սելանիկի կուսակալութեան մէջ բացուած հանգանակութիւնէն մինչեւ յարգ 56,332 ½ ղրշ. և 205 կտոր իրեղէն ղրկուած է Բարեգործական Շուկային։

Մէկ քանի իտալական թերթեր կըսեն թէ Մ. տը Նէլիտօֆի Հռոմ փոխադրուիլը իր խնդրանքովը եղած է. վասնզի Տիկ. տը Նէլիտօֆ Իտալիա կուզէ ընակիլ որուն օդը և ջուրը լաւ կուգան իրեն։

—Դատական քննիչ Ֆէյզի պէյ, նախընթաց օր Տարտանելէն Պոլիս եկաւ։

—Այս տարի Միտիլլիի այգիները որթալուիճէ զերծ մնացած ըլլալով, Պոլսէն, Իզմիրէն և ուրիշ որթալուիճէ վարակուած տեղերէ դացած խաղողներու և որթատունկերու ներածումը արգիլուեցաւ։

—Մանիսայի բնակիչներէն, ընիկ Էսկիշէհիրցի Ավրամ անուն հրեայ մը իսլամական կրօնքը ընդունելով Իպրահիմ կոչուեցաւ։

—Մինչեւ յարգ Իզմիրի հրապարակը իջաւ այս տարուան հունձքէն, 45,000 բեռ թուզ։ 244,300 խանթար անկուտ խաղող իջաւ և ծախուեցաւ օրական 90 փարայէն մինչեւ 7 ղրուշ։

—Քատըքէօյ հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեանի արդիներուն բնակած տունը որ անցեալները այրեցաւ 600 ոսկիի ապահովագրուած է եղեր Իւռպէն ապահովագրական ընկերութեան։ Իսկ տան կարասիներն ալ 1500 ոսկիի, Սքոդիշ ընկերութեան, որուն Կ. Պոլսոյ գործակալն է Մ. Լըպէ։

—Օգոստոս 21ի գիշերը, ժամը 3ը քառորդ անցած Լեմնոսի մէջ հիւսիսէն հարաւ ուղղութեամբ և մէկ երկվայրկեան տեւողութեամբ երկրաշարժի ցնցում մը պատահած է առանց մեծ պատճառելու։

—Անցած օր Իզմիրի մէջ, հրեայ մը իր մէկ քանի բարեկամները գիմաւորելու համար Մէսաժբռի շոգենաւներէն մին կը մտնայ. նաւէն դուրս ելած միջոցին ոստիկանութեան պաշտօնեաները հրեային վրայ կը խուզարկեն և թանկագին գոհարեղէններ գտնելով կը ձերբակալեն զայն։

—Միլասէն կը գրեն թէ ապրիլ, մայիս և յունիս ամիսներուն տեղացած անձրեւներէն պատճառուած մեծասները կալէն յետոյ ճշդուած են։

Անցած տարի խարին քանակութիւնը 160,000 բիլէ էր, մինչդեռ այս տարի կէս առկէս պակսած է։ Եթէ գոհութեան արժանի բան մը կայ, ան ալ գիներուն նըպաստաւոր ըլլալն է. քիլէն 8½-9 ղրշ.ի կը ծախուի։

Գարիի հունձքը ա՛լ աւելի մեծասաւած է։ Գալով ցորենին ըսելիք չկայ, որովհետեւ սա արդէն վաղուց կորսնցուցած է իր առաջնութիւնը։

Բակլայ բնաւ չկայ։ Ա. Հառուան հունձքը հիմակու հիմայ շատ լաւ հոդագործները յուսալի է թէ օգտուին անկէ։ Զիթապտուղը և մեղրը միջակ են օրը այս օրերս շատ տաք կընէ, ջերմաչափ 38 39 կը ցուցնէ։

—Երեքշաբթի օր Ատելին Վիթալ անուն կին լուղոդ մը Պէյքօզի եօշա թէբէսիէն ծովը նետուած և լողալով Բալէնտէր ելած է մէկ ժամ հինգ վայրկեանէն։

Օր. Վիթալ Բալէնտէրի եղերքը ջերմ ծափահարութիւններով ընդունուեր է համակիր բազմութեան կողմէ, որ գինքը կը դիտէր հիացմամբ ու երկիւղով միանգամայն, երբ ինքը կատաղի ալիքներուն հետ կը մաքառէր անվեհեր քաջութեամբ։

—Միխալ անուն հացագործ մը, որ ամէն օր ձին նոր կամուրջին Պոլսոյ կողմը ձգելով, զամբիւղով հաց կը տանէր կամուրջին վրայ գտնուող իր մէկ քանի յաճախորդներուն, դիտած էր որ ամէն օր կողովներուն մէջէն քանի մը հաց կը պակսէր։

Նախընթաց օր Միխալ ըլլալ սովորականին կամուրջին վրայ հաց տարած ատեն, խափշիկ կին մը ձեռն քով լրտես կը դնէ. Միխալի երթալէն քիչ յետոյ, արդարև կեսարացի Եուվան անուն մէկը գալով կողովին մէջէն երկու հաց կառնէ. խափշիկ կինը առ տեսնալով անմիջապէս ձերբակալել կուտայ զայն, որով կը հասկցուի թէ երկու ամսէ ի վեր խեղճ հացագործին հացերը գողցողը այդ կեսարացին է եղեր։

—Տարտանելի օսմ. նաւատորմին մուսթահֆիզները իրենց երկիրը զրկուած և անոնց տեղ կանոնաւոր զօրքեր դրուած են։ Դերձովակալ Հասան Բամի փաշա լոզալու մարզանքներ կատարել կուտայ նաւատորմին բոլոր սպաներուն և մեքենագործներուն։ Նոյնպէս պիտի աւանդուին ֆրանսերէնի դասեր։

Թնդանօթարանէն բազմաթիւ թորփիլներ զրկուած են որ պիտի գրուին նեղուցին ամենէն կարեւոր ուրթը կէտերուն վրայ։

—Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը հրաւիրած է Անատոլուի երկաթուղիներու ընկերութեանը աւելցնել վագոններու թիւը, որպէսզի կարելի ըլլայ շուտով փոխադրել արմտիքները որ զանազան համբարանոցներու մէջ կը սպասեն։ Օգոստոսի վերջին երեք շաբթուն Էսկիշէհիր և զանազան տեղուանք 23,783 թօնս ցորեն մթերուած է, որոնցմէ միայն 6700ը ղրկուած է։ Երթեւեկով վագոններուն թիւը 489 է. այս թիւը անբաւական ըլլալով, արմտիքի վաճառականները խնդրած էին որ 1300ի բարձրացուի այդ թիւը, որպէս զի կարելի ըլլայ փոխադրութիւնները շատ շուտով կատարել։ Ընկերութիւնը խոստացած էր գոհացում տալ այդ խնդրանքին Եայլա Բէօբրիի գծին նորոգութիւնները աւարտելէ յետոյ։ Այս աշխատութիւնները հիմա լմնցած ըլլալով, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը հրաւիրած է ընկերութիւնը որպէս զի աւելի մեծ թուով վագոններ դնէ մասնաւոր գծին վրայ, զանազան կայարաններու մէջ դիզուած արմտիքները կարճ միջոցի մէջ փոխադրելու համար։

—Երէկ առտու Պոլսոյ նաւահանգիստը հասաւ ատաղձ բեռցած խոշոր լաստ մը, որուն վրայ օսմ. դրօշակ մը կը ծածանէր։ Լաստը, զոր կը քաշէր ռումանական նաւաձիգ շոգենաւ մը, կալաձէն կուգար և կը պատկանի թուրք վաճառականի մը։

Ասոի անոի

Առողջ ըլլալու համար, յաճախ կշռեցէք ինքզինքիդ կլսեն և այսպէս կընեն է՛ն մեծ անձնաւորութիւնները։ Անպլիոյ թագուհին անցեալ ձմեռ, Նիսի մէջ 78 քիլօ կը կշռէր։ Իտալիոյ թագուհին կը կշռէ 80. Սպանիոյ իսնամակալ թագուհին 67, մինչդեռ նախկին թագուհին Իզապէլ հասած է 90 քիլօյի. իսկ Աւստրիոյ կայսրուհին 44—45ին մէջն է։

Սիամի թագաւորին վրայ։

Վերջերս երբ Պրիւքսէլի Ցուցահանդէսի կ'այցելէր, Շուլալոնկքորն իր հետեւորդաց ցոյց տուաւ երիտասարդ մը որ, ալպամ մ'ի ձեւին, կը թուէր իր պատկերը ուրուագծել։ Իսկոյն յարմար ձեւ մ'առնելով վեցաւ նկարչին առջեւ որ յուզմամբ մատիտը կը շարժէր։ Մի քանի վայրկեան վերջ, թագաւորը փափաք յայտնեց հասկնալ թէ ինչ ձեւ կառներ գործը. ալպոմը բերին իրեն բայց թղթին վրայ մատիտի անորոշ գծեր կը տեսնուէին միայն։

Ընդհանուր զարմացում։ Գաեհիկի մը խաղն էր արդեօք.—Բնաւ, մարդը իտալացի նկարիչ մ'էր ոչ առանց արժանիքի, միայն թէ մոռցած էր իր ակնոցը դնելու, առանց որոյ չէր կրնար նկարել և չվճռած ստիպուեցաւ եղելութիւնը խոստովանիլ։

—Ակնոց մը թող տան անմիջապէս, հր սամայեց թագաւորը։

Իսկոյն ակնոց մը բերին իտալացիին. բայց ակնոցը նկարչին աչքերուն չէր յարմարած։

Շուլալոնկքորն չպնդեց այլ եւս, բայց լսեցին որ կը մրմռար.

—Իրաւ որ աւելի կը սիրեմ լուսանկարիչները։

Անգլիացիները սիրուն դաղափարներ ունին արդարեւ. հետեւեալը մէկ օրինակն է անոնց։

Անցեալ շաբթու, Լոնտոնցի գործաւոր մը որ ժամանակ չունէր իր երեք տարեկան տղան մինչեւ տուն դարձնելու, դաղտիաբար յղացաւ զայն Գոլֆ Բօմ Ալով զբաղելու։ Էլիէէրի մը կարեցին տղուն հագուստին որ սա բառերը կը կրէր. «Ողջ կենդանի». հայրը 9 բէնա վճարած է և տըգան մօրը քով առաջնորդուեցաւ։

Անօգուտ չպիտի ըլլար եթէ էրիէէրին վրայ սա բառն ալ աւելցուէր. «Բեկանելի Fragile».

Հարաւային Ֆրանսայի մէջ, ի Վալէ՝ կենդանի մը կայ հիմա որ բոլորովին տարօրինակ է. ճամբորդող կատու մը։— Ճերմակ մախրագոյն կատու մ'է ան որ զբօսաշրջիկներու հետ Ալպեան լեռանց վրայ ելած է մինչեւ 3185 մէթր բարձրութեամբ և յետոյ վար իջած է անոնց հետ։

Կնոջ սիրոյը.

—Եթէ ամուսինս խաբէ զիս, կ'ըսեր Տրկին Ռ..., աչքը պիտի հանեմ։

—Մէ՛կ հատը...

—Այո՛, որպէս զի միւսով տեսնէ դէմքին տգեղութիւնը...

Ասանկ հրեշտակներ կան։

Ալպոմի մը մէջ.

Այցելութիւններ կան որ միշտ հաճոյք կը պատճառեն. եթէ ոչ մտած ատեն, գոնէ մեկնած ատեն։

Ա Զ Դ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ահաւասիկ պատճէնը 6/18 հոկտեմբեր 1893 (8 Բէպիւլ Ախիր 1311) թուակիր և Կայս. Իրատէով վաւերացուած շերամաբուծութեան կանոնագրին, որ կը գործադրուի արդէն Խիւտավէնտիկեարի կուսակալութեան և Իզմիրի գաւառին մէջ։

1. Յօդ.— Այն անձերը որ կուզեն շերամի հունձ պատրաստել ծախելու համար, պարտին ունենալ ուսմանց վկայագիր մը, հաստատող թէ ունին հարկ եղած ծանօթութիւնները շերամաբուծութեան համար։ Վկայագիրը պէտք է տրուած ըլլայ Կայսրութեան մէջ գտնուող երկրագործական վարժարանէ մը, կամ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանէն և կամ նմանօրինակ օտար վարժարանէ մը։ Անոնք որ չունին այս տեսակ վկայագիր մը և կամ չեն վաւերացնել տուած զայն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանէն, իրենց պատրաստած հունտը չեն կրնար ծախել։ Սայն արգիլէն ազատ են անոնք որ իրենց անձնական պէտքերուն համար կը գործեն, միայն թէպարտին հաստատել Հանր. Պարտքի Վարչութեան թէ մանրադէտի քննութեան կենթարկեն իրենց շերամահունտերը։

2. Յօդ.— Այն անձերը, որ նախորդ յօդուածին պայմաններով տրուած վկայագիրներ չեն կրեր, բայց ունին հարկ եղած ծանօթութիւնները շերամաբուծութեան համար, կրնան շերամաբուծութեամբ և շերամահունտի վաճառականութեամբ զբաղիլ, երբ մասնաւոր ժողովի մը առջեւ (Jury) քննութիւն մը անցնելէ յետոյ վկայագիր ստացած են։ Սոյն ժողովը տարին մէկ անգամ կը գումարուի Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին մէջ և կը բաղկանայ հետեւեալներէն.

Կուսակալութեան երկրագործութեան և հանրօգուտ գործերու խորհրդականը.

Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան տնօրէնը։

Երկրագործական վարժարանին տնօրէնը

Առեւտրական և երկրագործական սենեակին նախագահը։

3. Յօդ.— Վկայագիր ունեցող տեղացի հունտահաւաքները և ամէն անոնք որ կը փափաքին օտար երկիրներէ բերուած հունտեր ծախել կամ բաժնել, առանց բացառութեան, մէյ մէկ արտօնագիր (բուխաթ թէզքերէսի) պարտին ունենալ. ասկէ զատ Առանձնաշնորհեալ հասոյթներու վարչութեան պէտք է ներկայացնեն իրենց հունտի տուփերը —որոնք 30 կըռամէ աւելի պարունակելու չեն— գօտի փակցնելու համար։

Սոյն արտօնագիրները և գօտիները Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէ ձրիաբար կը տրուին. սեպտեմբեր 1էն մինչեւ փետրուարի վերջը, այսինքն վեց ամիս։ Գօտիները տարբեր գոյներով պիտի ըլլան տեղական և օտար հունտերուն համար։

4. Յօդ.— Անոնք որ կը ծախեն իրենց պատրաստած հունտերը, առանց ունենալու օրինաւոր վկայագիր մը, իրենց հունտերը պիտի գրաւուին և ասկէ զատ 10 օսմ. ոսկիի տուգանք մը պիտի վճարեն, զոր իրենցմէ պիտի գանձեն Վարչութեան խնդրանօք, տեղական իշխանութիւնները և առանց օրէնքի զատաբանի մը դիմելու։ Այս տուգանքը կը կրկնուի երկրորդ անգամի մը համար։ Այս տուգանքներուն կէսը կը տրուի իմաց տուողին և միւս կէսը կանցնի Հանր. Պարտքի Վարչութեան հասոյթներու հաշուին։

Գրաւուած հունտերը պիտի այրուին կուսակալանիստ քաղաքներուն մէջ վարչական և հանրօգուտ գործերու խորհուրդներէն մէյ մէկ անդամներու, Հանր. Պարտքի Վարչութեան տնօրէնին և առաջին համարակալին ու վերջապէս շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին ներկայութեամբ։ Գաւառներու մէջ այս գործողութիւնը պիտի կատարուի ներկայութեամբ Վարչական Խորհուրդէն անդամի մը, տեսուչներու, պաշտօնեաներու և Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան դիւանապետներու։

Սոյն պայմաններով կատարուած այրումը մամուլի միջոցաւ հասարակութեան պէտք է ծանուցուի։

5. Յօդ.— Այն տուփերը որոնց վրայ 3. յօդուածին համաձայն գօտի չէ փակցուած և որոնց տէրերը արտօնագիր չունին, պիտի գրաւուին և 30 կրամ հունտ պարունակող իւրաքանչիւր տուփի համար 5 ղրշ. տուգանք պիտի առնուի, որուն կէսը իմաց տուողներուն և գրաւողներուն և կէսն ալ Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան պիտի տրուի։

6. Յօդ.— Հունտահաւաքները արտօնագիր ստացած ատեն իրենց ստորագրութիւնները կրող թուղթ մը պարտին տալ Առանձն. Հասոյթներու Վարչութեան, որուն մէջ իւրաքանչիւր մարտի վերջ պէտք է յայտնեն Հանր. Պարտքի գործակալութեանց իրենց պատրաստելիք հունտերուն տեսակը և քանակը ինչպէս նաեւ անունները այն շերամաբոյծներուն (հունտերուն քանակութեամբ) որոնց պիտի բաժնեն զանոնք։ Այն հունտահաւաքները որ հակառակ այս պայմաններուն, զբժկամակին վերեւ յիշուած տեղեկութիւնները տալ առաջին անգամ ստորագրագիր մը պիտի ընդունին, իսկ երկրորդ անգամուն պիտի զրկուին յաջորդ տարին արտօնագիր ստանալէ։

7. Յօդ.— Ներքին գործոց, Եւրոպայի ինչպէս նաեւ անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարութեանց յանձնուած է ներկայ կանոնագրին գործադրութիւնը։

Սոյն կանոնագրին համաձայն, 2 յօդուածով յիշուած ժողովը (Jury) այս տարի պիտի կազմուի Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին մէջ և պիտի կատարէ շերամաբուծութեան վկայական ուղղներու քննութիւնները պիտի վաւերացնէ կայսրութեան և օտար վարժարաններէ տրուած վկայագիրները և հրատարակէ պիտի տայ լրագիրներու մէջ վկայագիր ստացողներու անունները։

Ժողովը պիտի տեւէ (1897) 10/22 հոկտեմբերէն մինչեւ 31/12 նոյեմբեր։

Քննութիւնները պիտի կատարուին այս միջոցին, բացի շաբաթէ, ուրբաթ և կիրակի օրերէն։

Քննութիւն անցնելու ուզող հունտահաւաքները ինչպէս նաեւ անոնք որ 1. յօդուածին մէջ յիշուած պայմաններով վկայական մը ունին և կուզեն վաւերացնել տալ զայն, պարտին դրօշմաթուղթ կրող խնդրագրերով դիմել Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին մինչեւ 30/12 հոկտեմբեր 1897. ուրկէ անդին խնդրագիր չընդունուիր։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

1/13 Օգստ. 97 (Կնէտ)

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԹԷՄՊԷԲԻՒ

Սլոնոպոլ, Հաշիրէյէ Թէ-բուվէնէ դէնմայ Ըն— 3

Թէնպէբիի Ընկերութեան կողմանէ այս անգամ յատկապէս Պարսկաստանէն բերել տրուած ամէն տեսակ ընտիր թէնպէքիները, նոյն ընկերութեան Պոլսոյ վարչութենէն առնուած մասնաւոր արտօնութեամբ մը, թէ նոյն իսկ նախնական վիճակաւոր (եարբաք) և թէ ըստ փափաքանաց յարգելի յաճախորդաց, խանութիս մէջ Հասանով կտրելով ծախուիլը ի լուր հասարակութեան կը ծանուցուի։

Հաշիրէյէ Ի— Թահրիւրէյէ

Գլեսա—որ Ըէմպէրէնճէ

211 ՄԷՀՄԷՏ 1—5

Վակտրան

ՂԱՀԱԹԻԱ, 17 Սեպտ. 98 ժամ 9 ½

Օսմ. Բանալիտ	ղրշ.	24—12
Ըլժիի պարտաթուղթ	լիրա	14—25
Բուսմէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	115—35
Օսմանիէ	»	399—
Բանիորիթէ	»	453—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	470—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—85
Եսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—10

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ ՂՐՇ. ԲՐ.

Մէճիտիէ	107—25
Մէթալիք	98--
Մանր արծաթ	103—15
Անգլիական ոսկի	109—35
Գաղղիական »	87—15
Գրիվիդ	51—08
Բուսլ թղթադրամ	8—60

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պ. Պոլէնց էրապան

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Աբդէ Ալիսարհաբէրի

Հեղինակ

ԶԱՊԷԼ ՏՕՆԷԼԵԱՆ

Ա. ԳԻՐՔ

Ուսումնական Խորհրդէն վաւերացուած

Այս Քերականութիւնը, որ 9-11 տարեկան մանուկներու սահմանուած է, կը պարունակէ ընթերցանութեան և ուղղագրութեան հատուածներ, քերականական կանոններ իրենց հրահանգներով, և շարադրութեան ու արտասանութեան դասեր։ Այս դասագրքին պարունակած ընթերցման հատուածները և հրահանգները, լեզուի միութեամբ պատրաստուած, գործնականը կը միացնեն տեսականին. իսկ արտասանութեան դասերու յատկացուած ոտանաւորները, ամէնքն ալ զուտ աշխարհաբարով մասնաւորապէս այս դասագրքին համար գրուած։ Իրենց հրահանգիչ և բարոյական նիւթերով զուարճալի կը միացնեն օգտակարին։ Հեղինակը իր այս երկին մէջ հետեւած է պարզ մեթոտի մը, որով տղաք դիւրութեամբ և հաճոյքով պիտի ուսնին արդի լեզուին քերականական օրէնքները, և շարադրութեան դասերու շնորհիւ աշխարհաբար գրելու պիտի վարժուին։

208 Գինն է 3 ղրուշ 3—10

ՏՕԲԹ. ՃԷՐԲԱՀ ՕՂԼՈՒ ԵՕՐՏԱՆԱԲԻ

Աէրոդիպեան հիւանդութիւններու դարմանատուն

Կ. Պոլիս Կամուրջին զուլիսը Վալիտէ Խան թիւ 2

Ցիշեալ Տօքթէօրը իր բազմամեայ փորձառութեան շնորհիւ, և գիտական նորագոյն մեթոտներու կիրառութիւնով՝ կարճ ժամանակի մէջ հիմնապէս կը բուժէ երկու սեռի ծննդական գործարաններու հիւանդութիւնները, գլխաւորաբար ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ, ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆ ու ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ կը դարմանէ եղեքտրականութիւնով, լուացումով և ուրիշ ընտրելագոյն մեթոտներով։

Ամէն օր ժամը 4—8 հիւանդ կընդունի իր դարմանատան մէջ։

Առաւօտեան ժամը 1 էն մինչեւ 4 Ֆէնէր իսկէլէսին իւր բնակարանը հիւանդներ կը դարմանէ։ 17—25

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՔԱՏԻՔԷՕԳ

ՏՆՕՐԷՆ Մ. ՖՐԱՆՔՕՆ

ՐԻԶԱ ՓԱՇԱ ՓՈՂՈՑ (Մէօհիւրտար)

Վարժարանը կընդունի գիշերօթիկներ, կէս թոշակաւորներ, որոնց կը տրուին մասնաւորապէս առեւտրական և վարչական ուսումներ։

Ֆրանսերէնէ զատ, կաւանդուին նաեւ Թուրքերէն և հայերէն։ Թուրքերէնը ստիպողական է բոլոր աշակերտներուն համար։ Հայերէնը ստիպողական է հայերուն համար։

Արձանագրուիլ փափաքողները կընդունուին վարժարանին մէջ Օգոստ. 20 էն սկսեալ։ Դասախօսութիւնները պիտի սկսին Սեպտ. 1/13 ին։ 193 12—20

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌԻԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 Սեպտ. 1897

Պարոնայք Սգոդ և Պօսէ,

Ցարմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ոգոգն էլաբանը, մինչ լաւ արդիւնքներ ունենալ մանանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատասխանութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու Մօռէ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զան։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ ՅԱՄԻՆ 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ձեռներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ձեռները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՔ ՀՕՐԱՏՈՒՏԻՔ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՔ

ՖԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻԻԹ ՖՈՍՖԱՓ ՏԸ ՇՕ

Ամենազօրու կազդուրիչն զոր դարմին գործածել Ապպետիտը, Թերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղաներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Զբաղին ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն աղդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղձութեան, Թոքախտի, Սատանայի ամեն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, և. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զբաղին ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 507

Ծրակալ և միակ ասանդագահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԵԿԱ Ղալաթիա, Մոմհանէ, թիւ 86։ Քանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՈՒՕԼԴԷՐ ՋԻՆՋԻԼ

Հելուէլ Խան, Թիւ 2—3, Վոյէվոտ փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՔՆԴԻ ԹԷՈՏՈՐ ՍՊԷՋԱՆՈՒ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿ ԱՏՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսէլիայէ և Պոնա-մէ դէպ Լեւանտոն բեռնատարաց Բ. Ամերիկեան գծոյ

Լէոի չոգենաւը Նոյմբերսսիք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիբասոն, Տրապիզոն և Պաթում հոկտ. 12ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Մէնկէրէլի չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի հոկտ. 5ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանկ

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԻ

575 Մոմհանէ փողոց թ. 10

ՖԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ոչ ոչ-ը երկու անգամ կը բռնէն Լիվերպուլի և Աղեքսանդրիոյ դէպ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Պոմնիտ	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Բավոնիա	5587	Մարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Ցիթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէքրօ	2143	Մորօգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Դազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Ալիքսիատիս խան, թիւ 401

Ղալաթիա 571

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ներամագլուխ	ֆրանկ	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Ցարեկեան Հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և տուներ և ստոյգ մէջ պատուած վճառքներ և կարասիներ թիստ չափաւոր սակարկ

572 Լիազօր Նստեալ Գ. Գ. ոյ

ԳԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գարու, Ալեքսիատիս խան 12, 1, 4

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իրոֆոսֆիթ տը շօ է տը սուա» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն հաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը սաստ չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաֆա),

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,

ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,

ԹՈՒԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,

ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,

և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԱՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԵԼ

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Հշ. 15 27 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դշ. 16/28 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով

Դշ. 17/29 Յուրհանդակ դէպի Փոր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Գշ. 17/29 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժ. 10ին։

Եշ. 18/30 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուր. 19/1 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանգոյն Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Սեպտ, 16 28, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիւօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Փոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 562

Աղտոտաւէր Կ. Ս. ԽԻԹԻՃԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍԻ» (15)

ԹԱՔՈՒՆ ՎԻՇՏ ՄԸ

ՊԷՌՆԱՌ ՏԸՌՕՆ

Քէդ պուստեց յօնքերը դանալու համար այդ չարժառիթը. բայց որչափ կը մտածէր, այնքան խնդիրը անմեկնելի կը դառնար։

Դժբաղդ ծերունին տեսակ մը ապշութեան մէջ ինկած էր. վշտին սաստկութիւնը սպառած էր անոր միտքը։

Տեսնելով թէ ոչ է մխիթարութիւն չպիտի կրնայ տալ անոր, Քէդ պառաւ սպասուհիի մը յանձնեց զայն, և ինքը հեռացաւ տունէն յամրաբար և մտազբաղ։

Իր մտածութիւններուն մէջ խորասուզուած, աչուքները գետին յառած, նէ չլսեց այն թեթեւ քայլը որ կը հետեւէր իրեն, մինչեւ այն ատեն երբ յատակ ու ներդաշնակ ձայն մը, օտարականի մասնաւոր շեշտով մը, իր անունը արտասանեց ականջին։

Քէդ ետին դարձաւ յանկարծ և իր առջեւ տեսաւ գեղանի և վայելչագեղ աղջիկ մը. անոր թուխ դէմքը, լեցուն ու կլոր հասակը կը ցուցնէին թէ հարաւային ֆրանսուհի մըն էր նէ։

Պէս Լ'Օլիզն էր ան, ձէնիի խորթ քոյրը։

Ձէնիի հայրը, որ պանդոկապետ էր Շոճիներուն մէջ, կորսնցուցած էր կինը, երբ ձէնի տղայ էր տակաւին։ Այս ախուր դէպքէն գրեթէ տարի մը ետքը, գործով Լոնտոն գացած և հոն սիրահարուած էր Ֆրանսացի գեղանի դերձակուհիի մը, որ այրի մնացած էր աղջիկով մը և զոր Ֆրանսայի մէջ, իր մեկ բարեկամուհիին քով տուած էր։ Պանդոկապետը կնոջ մը պէտք ունէր ձէնին խնամելու համար։

Դերձակուհին ալ ամուսին մը ունենալ կը ցանկար որ զինքը և իր աղջիկը պաշտպանէր։ Երկուքին ալ ուզածը ատ էր արդէն. ուստի իրարու հետ ամուսնացան։

Տիկին Լ'Օլիզ. բերիլ տալով Պէսը իրեն հետ Շոճիները տարած էր։ Քանի մը տարի յետոյ, Ալիս Տէզմօնտ համբերելով ձէնիին, իր սենեկապետուհին բրաւ զայն և Պէս իր խորթ հօրը չփացած աղջիկը դարձաւ։

Դերձակուհին քիչ մը չողոքարթութեամբ կրցաւ համոզել երիկը որ Ֆրանսա դրկէ Պէսը, դաստիարակուելու համար. ու հաղիւ տարի մը կար որ Պէս դարձած էր դպրոցէն, երբ Ալիս Շոճիները թողուց։

Պէս ազնիկ Բարիզուհի մըն էր, այնքան սիրուն և այնքան պչրող, որ երկար ճամբորդութեան մը միջոցին հաղիւ կարելի էր անոր պէս ուրիշի մըն ալ հանդիպիլ։

Արդ, Պէս խորհրդաւոր կերպարանքով մը յառաջացաւ և արագապէս չորս կողմը դիտելով, տեսնելու համար թէ զինքը մտիկ ընող չի կար,

—Օրիորդը տուն գնա՞ց, ըսաւ...

Քէդ պատասխանեց գլխու շարժումով մը, ինքնիրեն հարցնելով թէ ինչ ըսել կուզէր այս պզտիկ ֆրանսուհին։

—Օրիորդը բնաւ բան մը չ'գիտեր թէ ի՞նչ է միս Ալիսի մեկնումին շարժառիթը, շարունակեց Պէս միեւնոյն զգուշաւորութեամբ։

—Ոչ... ի՞նչ է, ըսաւ Քէդ քիչ մը հետաքրքրութեամբ։

—Որովհետեւ, բան մը գիտնալ կը կարծեմ... զոր մեկուն ըսած չեմ տակաւին. Լորտ Առնտալը չտեսած չէի ուզեր ըսել, բայց ո՛վ գիտէ երբ կը տեսնամ զայն. ուստի ըսեմ ձեզի, օրիորդ, որովհետեւ կրնայ ապրիկա դաղանիքը լուսաբանել քիչ մը։

Քէդ չպատասխանեց, բայց իր անձկալից նայուածքը կը ցուցնէր թէ չորս ականջով մտիկ կընէր։

—Երեկ իրիկուն, սկսաւ Պէս, օդը չափէն աւելի մրրկալից էր, ինչպէս գիտէք. Աստուած իմ, որչափ կը վախնայի... Է՛ ուրեմն, մութը կոխելէ քիչ մը յետոյ, մինչդեռ ես կար կը կարէի, լսեցի որ դուրսի դուռը կը զարնուէր ուժգնակի։ Հայրիկը Պ. Կիին հետ էր. ուստի դուռը ինձի կը մնար երթալ գոցել, որովհետեւ մայրիկը, աշխարհը մեկդի դայ, այդ տեսակ օդի մը դուրս չելլար։ Բայց որովհետեւ անպատճառ պէտք էր դոցել դուռը, հագայ վերարկուս և դուրս ելայ։ Դուրս եկած միջոցիս փայլակ մը երեւցաւ. գուշակեցէք թէ ի՞նչ եղաւ զարմանքս երբ դրան առջեւ կեցած կառք մը նշմարեցի։ Սարսափէս կիսամեռ եղած, պզտիկ շոճիի մը ետեւը սահեցայ, որ աղէկ մը ծածկեց զիս։ Հաղիւ կծկտած էի հոն, փոթորկին մէջտեղը, ճիշդ դիմացս դրտնուող ճամբուն վրայ քայլերու ձայներ առի։ Մթեւնոյն ատեն, ուրիշ փայլակ մը անցաւ երկնքին երեսէն ու ես տեսայ միս Ալիսը և խորթ քոյրս, ձէնին։ Երկուքն ալ գլխանոցներով և վերարկուներով փաթթուած էին, բայց կրցի անմիջապէս ճանչնալ զանոնք։ Հետաքրքիր եղայ տեսնելու թէ ի՞նչ պիտի ըլլար ասոր վախճանը. կուզէի խաւարին մէջէն թափանցել, բայց պարապ տեղը։ Ուրիշ փայլակ մըն ալ չերեւցած, կառքը մեկնած էր արդէն։ Շուտով տուն դարձայ ու պատմեցի մայրիկին ինչ որ տեսայ. անիկա պատասխանեց թէ միս Ալիս անշուշտ տեղէ մը կանչուած ըլլալու էր և թէ նէ գացած էր հանդարտ փոթորկին։ Այլեւս չէի մտածեր ասոր վրայ, երբ այս առտու լսեցի որ միս Ալիս և ձէնի մեկնած էին, չգիտցուիր ո՛ւր։ Սկզբան ուզեցի ամէն ինչ պատմել Պ. Կիի, բայց տեսնելով որ զրեթէ խելքը թռցուցած էր ան, որոշեցի Լորտ Առնտալի սպասել, ինչպէս որ պիտի ընէի, եթէ գուք եկած չըլլայիք։ Անհաւատալի ինչ որ գիտեմ, օրիորդ Սիտնէյ, կը կարծէ՞ք որ ասիկա քիչ մը լուսաբանէ այս խորհրդաւոր խնդիրը։

Քէդ բերանաբաց մտիկ ըրած էր այս պատմութիւնը, հաղիւ չունչ առնելով և խորին ուշադրութեամբ. երբ Պէս լմնցուց խօսքը.

(Շարունակելի)